

O'ZBEKISTON PREZIDENTINING OZARBAYJONGA TASHRIFI BOSHLANDI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Shavkat Mirziyoyev Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti
Ilhom Aliyevning taklifiga binoan 23-noyabr kuni amaliy tashrif
bilan Boku shahriga keldi.

Haydar Aliyev nomidagi aeroportda oly
marta bali mehnmonni Ozarbayjon Bosh vazirining
birinchi o'rinnibosari Yaqub Ayubov va boshqa
rasmiy shaxslar kutib oldi.

24-noyabr kuni davlatimiz rahbari BMTning
Markaziy Osiyo iqtisodiyotlari uchun maxsus
dasturi (SPEKA) birinchi sammiti tadbirlarida
ishtirok etadi.

O'ZA

XALQARO E'TIROF

UNESCO BOSH KONFERENSIYASINING 43-SESSIYASI SAMARQANDDA O'TKAZILISHI

O'ZBEKISTON VA MARKAZIY OSIYO MINTAQASI NUFUZINI JAHON MIQYOSIDA TARG 'IB QILISHGA XIZMAT QILADI

UNESCO Bosh konferensiyasining 2025-yildagi 43-sessiyasi Samarqand shahrida
bo'lib o'tadi. Bu haqdagi qaror 7-22-noyabr kunlari Parida bo'lib o'tgan UNESCO
Bosh konferensiyasining 42-sessiyasi yakunida bir ovozdan qabul qilindi. Ushbu qaror
O'zbekiston uchun katta diplomatik yutuq bo'idi, chunki UNESCO so'nggi 40 yil ichida
birinchi marta o'z sessiyasini boshqa davlat hududida o'tkazilishini e'lon qildi.

Davomi 2-betda

8-DEKABR — O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI KUNI

BOLALARGA G'AMXO'RLIK VA E'TIBOR

MILLIY TARAQQIYOTIMIZ KELAJAGI KAFOLATIDIR

Mamlakatimizda 2023-yil 30-aprel
kuni o'tkazilgan referendumda qabul
qilingan yangi tahrirdagi Konstitutsiya
Yangi O'zbekiston strategiyasini
amalga oshirishning siyosiy-huquqiy
asoslarini yaratib, milliy davlatchilik
taraqqiyotining tarixiy muhim
bosqichida davlat va jamiyatni
yanada rivojlantirishning ustuvor
yo'nalishlarini belgilab berdi.

Konstitutsiyamizda jamiyat hayotining barcha jab
halaridagi eng muhim masalalar qatorida bola huquq va
erkinliklari hamda qonuniy manfaatlarini ta'minlash vaz
fasi ham o'z ifodasini topdi. Jumladan, Bosh qonunimizga
asosan, bolalar mehnatining bolaning sog'lig'i, xavfsizligi,
axloqi, aqili va jismoniy rivojlanishiga xavf soluvchi, shu
jumladan, ta'lim olishga to'sqinlik qiluvchi har qanday
shakllari taqiqlandi.

Davomi 3-betda

BUGUNNING GAPI

SUV — MUQOBILI YO'Q RESURS

SHUNDAY EKAN, UNGA BO'LGAN MUNOSABATNI KESKIN O'ZGARTIRISH SHART

Suv resurslari mintaqamiz va
mamlakatimiz uchun eng dolzab
masalalardan biriga aylanib borayotgani
bugun hech kimga sin emas. Lekin
biz undan unumli foydalanyapmizmi?
Bu savolga javob qanday bo'lishidan
qat'i nazar, bir narsa aniqki, suvni
tejab ishlatishni bilmasak, uning isrof
bo'lishining oldini olish choralarini
kuchaytirmsak, ertaga yanada mushkul
ahvolga tushib qolishimiz aniq. Shu bois,
Qoraqalp'iston Respublikasida SUV
xo'jaligida amalga oshirilayotgan ishlar
atroficha tahlil qilinib, yo'q o'yilayotgan
kamchiliklarni bartaraf etish choralarini
ko'rimoqda.

Davomi 4-betda

NUQTAYI NAZAR

BARCHA AMALDORLAR — XALQ XIZMATKORLARI

Yangi O'zbekistonni barpo etish yo'lida juda katta islohotlarni
amalga oshiriyapmiz. Hech bir soha e'tibordan chetda qolayotgani yo'q. Lekin islohotlar
"qog'ozda" qolib ketmasligi kerak. Vazirlik va tarmoq rahbarlari, hokimlar joylarda ularning
ijrosini so'zsiz ta'minlashi shart.

Shavkat MIRZIYOYEV,
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti

Prezidentimiz 21-noyabr kuni yer
resurslaridan oqilona foydalanish,
yer hisobini yuritish hamda kadastr
xizmatlarining sifatini yaxshilash
masalalari yuzasidan o'tkazgan
videoselektor yig'ilishi yakumida
vazirlik, hokimlik va idoralaridagi
ijro intizomi holatiga ham to'xtaldi.
Jumladan, ayrim rahbarlar raqam
ortidan quvib, sifat, samaradorlik
va talabchanlikni susaytirgani
ko'rsatib o'tildi. Ijro intizomini
ta'minlash, barcha dastur, "yo'1
xaritas" va loyihalarni o'z
muddatida bajarish lozimligi qat'iy
ta'kidlandi.

Darhaqiqat, keyingi yillarda amalga
oshirilayotgan nihoyatda keng ko'lamli
islohotlar har birimizdan katta mas'uliyat
va fidoyilikni, halollik va xalqchilikni talab
qilmoqda. Qolaversa, o'zgarishlarning
yangi davrida hech kim befarq bo'lmasligi,
eskicha ish ko'rish yangi jamiyatimizga

mutlaqo to'g'ri kelmasligini anglash biz
ko'zlagan maqsadlarga erishishning
bosh mezoniga aylanishi kerakligini
hayotning o'zi oldimizga asosiy vazifa qilib
qo'ymoqda.

Davomi 3-betda

HUDUDLAR HAYOTI

QUYOSHNI TONGDA DALADA KUTIB OLIB, SHU YERDAN KUZATIB QO'YISHADI

Bir paytlar, aniqrog'i, 2021-yil boshida
mahallalarda hokim yordamchilari
lavozimi joriy etilgan dastlabki
vaqtarda ko'pchilik bu tizimga
shubha bilan qaragandi. Yangi tizim
sansolari, turli byurokratik to'siqlar
yaratishi ham bashorat qilingandi.
Ammo bugun qo'iga kiritilayotgan
natijalar bu kabi shubha-gumonlarning
assossiz ekanini ko'rsatmoqda. Bugun
mahallaning o'zida turib, aholining
tur mush tarzini yaqindan his qilib,
dardiga sherik bo'lib, yelkama-yelka
ishlashi tufayli hokim yordamchilariga
ishonch ortmoqda.

Ilgari turli idoralarga kirib, kredit olish uchun sarson
bo'lgan fuqarolarning muammosi ayni paytda mahalla
ning o'zida hal bo'lmoqda.

Kuniga 200 tonna mahsulot

Koson tumanidagi Esaboy mahallasi dehqonlarini
nafaqat Qashqadaryoda, balki boshqa viloyatlarda ham
yaxshi bilishadi. Bu hududga kelsangiz, birorta bekorchini
ko'maysiz. Odamlari bekorchilikni yoqtirgardi. Doimiy odati — quyoshni tongda dalada kutib olib, shu yer
dan kuzatib qo'yishadi. Azondan keng maydonda kimdir
yer chopin qilayotgan, yana birov urug' sepatoygan,
kimdir suv tarayotgan bo'ladi. Gi'ybat qilishga vaqt yo'q.
Ertalabki qisqa hol so'rashishdan so'ng har kim o'z ishi
bilan andarmon bo'ladi. Tushlik maydon chetidagi daraxt
soyasida — mo'jazgina dasturxon atrofida o'tadi.

Davomi 4-betda

PREZIDENT QARORLARI — AMALDA

YANGILANAYOTGAN TUSHUNCHA VA QARASHLAR

TA'LIM OLISHGA INTILAYOTGAN XOTIN-QIZLAR TIMSOLIDA NAMOYON BO'LMOQDA

Ayolning zimmasida vazifa ko'p, mas'uliyat katta.
Asosiy, kelajak avlodni tarbiyalash. Farzandlarning
sog'lom va barkamol voyaga yetishida onalarning
salohiyati, bilimi hamda tajribasi muhim.

Bugun jamiyatimizning har bir
jabahida xotin-qizlar faoliyi kuz
atilmoqda. Ayniqsa, ilm-fan so
hasida muvaqqatlarini qo'lg'a
kiritilayotgan ayollar bilan haqli
ravishda faxrlansak arziydi. Il
garli ayollar kasti deylsiz, ko'proq
tikuvchilik, ta'lim va tibbiyot tu
shunilar, bugun esa zamon ta
labi va yaratilayotgan sharoit
imkoniyatlarga muvoqiq, kasblar
ham kengaydi. Endi yurtimizdagi
xotin-qizlar dizayn, to'qimachilik,

axborot texnologiyalari, tarmoqlar
iqitsodiyoti, marketing, tadbirkor
lik, yuridik soha va talab yugori
boshqa yo'nalishlar bo'yicha faoli
yat yuritishi. Davlat boshqaruvida
ham ularning salmog'i ortayotir.
O'zbekistonli ayollar nafaqat
yurtimizda, balki dunyoning rivo
jlanchi davlatlarda ham ilmiy tad
qiqotlar olib bormoqda.

Davomi 5-betda

YANGICHA YONDASHUVLAR

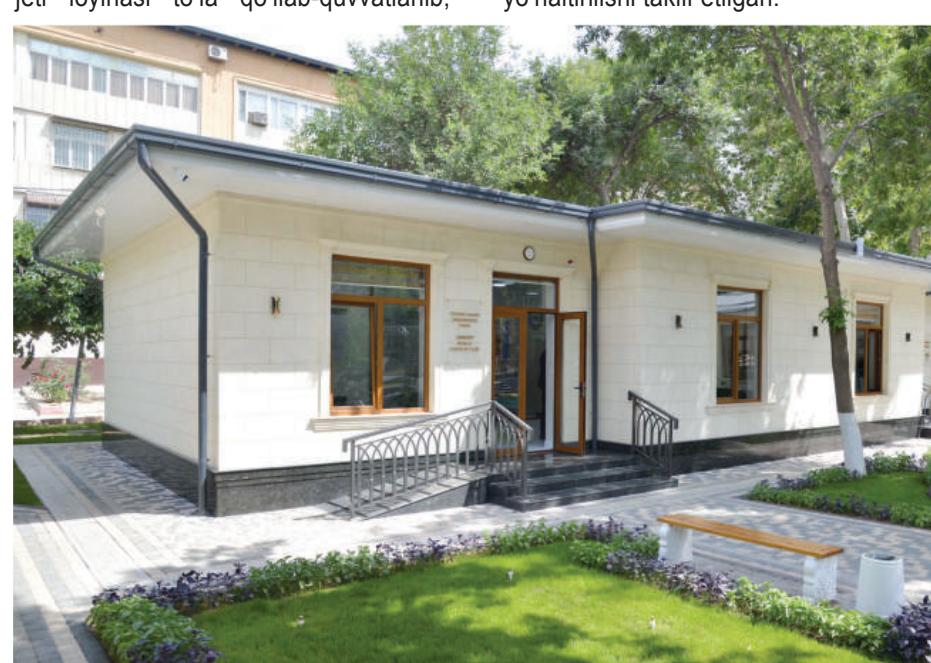
"OCHIQ BUDGET"**YANGI LOYIHALARGA YO'L OCHADI**

Yo'l xo'jaligidagi muayyan ichki yo'llar va unga tutash yerlarda mo'l hosil beradigan ekinlar, mevali daraxtlar ekish qo'shimcha iqtisodiy samara keltiradi. Masalan, biringa Qoraqalpog'iston va Xorazmda ichki yo'llar chegarasini belgilash vaqtida 2 ming 700 dan ziyod bo'sh yer uchastkasi borligi aniqlangan. Ana shunday yerlardan samarali foydalishni yangi ish o'rinnari yaratish, oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirishda ham qo'l keladi. Buning uchun ularning kadastra hujjatlari bilan ta'minlash zarur.

Shu bois, Prezidentimiz raisligida joriy yil 21-noyabr kuni o'kazilgan videoselektor yig'ilishida belgilanganidek, kelgusi yil "Tashabbusli budget" va "Mening yo'llim" loyihalari doirasida ichki yo'llarning kadastra hujjatini tayyorlash ham nazarda tutildi.

Oliy Majlis Qonunchilik palatasi depunitatlari tomonidan 2024-yilgi Davlat budgeti loyihasi to'la qo'llab-quvvatlanib,

so'mdan ajratilishi belgilanmoqda. Obodonlashtirish sohasidagi budget siyosatini yanada takomillashtirish bo'yicha tuman va shaharlar budgeti parametrlarida esa hududiy ichki yo'llarni ta'mirlash uchun ajratiladigan mablag'ning 100 foizi "Ochiq budget" axborot portalida "Mening yo'llim" loyihasi orqali jamoatchilik fikri asosida yo'naltirilishi taklif etilgan.

Prezidentimizning shu yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida 2024-yil 1-yillardan boshlab bosqichma-bosqich bar-

cha shahar va tumanlarda "Mahalla budgeti" tizimini joriy etish vazifasi qo'yilgan. Bunda tuman va shaharlar budgetiga tushadigan soliq tushumlarining bir qismi mahallalarning ijtimoiy-iqtisodiy muammolarini hal qilish jamg'armalariga yo'naltirilishi belgilangan edi.

Ushbu jihatlar 2024-yilgi Davlat budgeti loyihasida o'z ifodasini topgan. Xususan, "Tashabbusli budget" amaliyoti va mahallalarning moliyaviy mustaqilligini yanada kengaytirish maqsadida 2024-yilda jamoatchilik fikri asosida shakllantiriladigan loyihalarni moliyalashtirish uchun Davlat budgetidan 8 trillion so'm, shundan "Obod qishloq" va "Obod mahalla" dasturlari uchun kamida 4 trillion so'm yo'naltirilishi.

JAMOATCHILIK FIKRI ASOSIDA HAL ETILADI

Amalga oshirilayotgan islohotlar doirasida moliyaviy resurslar boshqaruvini davr talabi bo'yicha takomillashtirib borish hamda tashabbusli budgetlashtirishga asoslangan innovatsion moliyaviy boshqaruv tizimini shakllantirishga aloha e'tibor qaratilmoqda.

Budget mablag'larining sarflanishida jamoatchilik nazoratini o'rnatish hamda fuqarolarni budget jarayoniga keng jalb qilish maqsadida 2021-yildan boshlab vazirlik tomonidan yangi tahrirda ishga tushirilgan "Ochiq budget" axborot portalini orqali "Tashabbusli budget" jarayoni o'tkazib kelinmoqda, — deydi Iqtisodiyot va moliya vazirligi bo'lim boshlig'i Azimjon Hasanov. — Bu boroda o'tgan davr mobaynida tadbirlarni shakllantirishga keng jamoatchilik ham jalb qilindi, budjet jarayonida fuqarolar ishtiroki kuchaytirildi, shuningdek, tashabbusli budgetlashtirish sohasida mahalliy va xalqaro tajriba bilan doimiy tanishituvr olib borildi.

2021-2023-yillardan davomida "Tashabbusli budget" jarayoni uchun davlat budgetidan qariyb 8 trillion so'm mablag' yo'naltirildi. Mazkur mablag'lar doirasida jami o'n mingga yaqin loyiha g'olib deb topilib, besh mingdan ortiq mahallada ijtimoiy muammolar bartaraf etilishiga erishildi. Dastur doirasida budjet mablag'lari aynan fuqarolar tomonidan dolzab deb topilgan muammolarini hal etish uchun manzilli yo'naltirilishiha va bunda jamoatchilik nazorati kuchaytirishga erishmoqda.

Ko'rinib turibdi, "Tashabbusli budget" jarayoni yildan-yilga fuqarolarning turmush darajasini yaxshilashda tezkorlik bilan natijaga erishish mumkin bo'lgan hamda ular foydalanish imkoniyati mavjud mexanizm sifatida shakllanilib bormoqda. Bugungi kunga kelib esa bu atama ommaviy axborot vostitalari va ijtimoiy tarmoqlarda eng ko'p ishlatalayotgan atamatlar qatoriga kirdi. Fuqarolar ushbu jarayon haqida keng tushunchaga ega bo'lgani holda, loyihada qanday ishtirok etish hamda uning ijtimoiy ahamiyati to'g'risida umumiylar tadbir-qoidalari mohiyatini anglab bormoqda. Ushbu jarayonlarni tartsiga solish bo'yicha hukumat qarori tashdiqilni, loyihalarni shakllantirish, ularning saralab olish va ovoz berish jarayoni bo'yicha me'yorlar belgilandi.

Bu borada keyingi davrda amalga oshirilayotgan islohotlar "Tashabbusli budget" amaliyoti yurtimizda tobora kengayib, dasturlar uchun ajratilayotgan mablag' hajmining yil sayin ortib borayotganida ham ko'rish mumkin. Jumladan, kelgusi yildan boshlab, mazkur jarayonlarni yanada kengaytirish hamda takomillashtirish bo'yicha davlat dasturlari, qaror va farmoyishlarda bir qator vazifalar belgilab berildi.

Davlat budgetini shakllantirishda fuqarolar ishtiroki kengaytirish maqsadida 2023-yilda "Ochiq budget" axborot portaliga kelib tushgan va har biri 1,5 mingdan ortiq ovoz to'plagan, lekin g'olib deb topilmagan loyihalarni amalga oshirish xarajatlariga 2024-yil Davlat budgeti loyihasida mablag'lar ko'zda tutilgan. Shuningdek, loyihada "Tashabbusli budget" uchun 7 trillion so'm mablag' yo'naltirilishi rejalashirilgan.

Iqtisodiyot va moliya vazirligiga 2024-yilda respublika budgetidan 91,9 trillion so'm mablag' ajratilgan bo'lsa, shundan vazirlik xarajatlari tarkibida 18,1 trillion so'm keyinchalik qayta

taqsimlanadigan ayrim mablag'lar nazarida tutilgan. Ushbu qayta taqsimlanadigan mablag' qatorida "Tashabbusli budget" jarayonida qo'shimcha tarzda g'olib bo'lgan loyihalarni moliyalashtirish uchun 2,1 trillion so'm ajratilishi belgilangan.

Tashabbusli budgetlashtirish jarayoni yanada takomillashtirish, joylarda kuzatilayotgan ayrim kamchiliklarni baratraf etish maqsadida amalagi tartsiga tegishli o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish orgali ovoz berishda fuqarolarni identifikasiya qilish mexanizmini joriy etish taklif qilinmoqda.

Ma'lumot uchun quyidagi raqamlarni yana bir karra yodga olish foydalan xoli bo'limaydi. Mamlakatimiz aholisi 36 milliondan ortiq bo'lib, shundan 20 milliondan ko'proq ovoz berish huquqiga ega. "Tashabbusli budget"ning joriy yil birinchi mavsumidagi ovoz berishda 16 million 129 ming 764 fuqaro ishtirok etgan. Bu yurtimiz aholisining qariyb 45 foizi qatnashganidan dalolat beradi. Ikkinci mavsumda esa tashabbuslarni qo'llab-quvvatlab 18 million 115 ming 86 ta ovoz berilgan. Demak, bu yurtimiz aholisining elliq foizi qatnashganini ko'rsatadi.

Agar taqqoslaydigan bo'sak, 2021-yilda o'tkazilgan ovoz berish jarayonida 1,1 million fuqaro qatnashgan va 2022-yilning dastlabki mavsumida ular soni 6,7 milliondan ziyodroq bo'lgan edi.

Bu ko'satkichilar aholining "Tashabbusli budget"dan joy olgan loyihalarga daxildorligi, jarayonning xolis va oshkorra o'tishiga, g'olib chiqqan takliflarning qisqa fursatda amalga oshishiga ishonchini yaqqlab namoyon etib turibdi.

Tahilchilarning fikricha, so'ngi 30 yil ichida mamlakatimizda aholini burchalik darajada qamrab olgan ijtimoiy voqelik kuzatilimgan.

Abdurauf QORJOVOV shari.

XALQARO E'TIROF

UNESCO BOSH KONFERENSIYASINING 43-SESSIYASI SAMARQANDDA O'TKAZILISHI

O'zbekiston va Markaziy Osiyo mintaqasi nufuzini jahon miqyosida targ'ib qilishga xizmat qiladi

Reychele Annik Ogula Akiko, Gabonning UNESCO huzuridagi doimiy vakili, elchi:

— UNESCO Bosh konferensiysiining navbatdagi yig'ilishini Samarqand shahrida o'tkazish to'g'risidagi qarorini oqishlamoym. O'zbekiston katta davlat. UNESCO dunyoga ochiq tashkilotdir. 2022-yil dekabr oyida UNESCO tomonidan ta'lim bo'yicha xalqaro konferensiya tashkif etilganida Samarqanda tashrif buyurish imkoniyatiga ega bo'lgan edim. Faxriy mehmon sifatida mening yurtim Gabon taklif qilindi. UNESCO Bosh konferensiysiining navbatdagi sessiyasi ushbu go'zal

shaharda bo'lib o'tishi munosabati bina Samarcanda ikkinchi marta boriqsimdan juda xursandman.

“UNESCOga a'zo davlatlar juda to'g'ri qarorga kelganidan xursandmiz. Bosh konferensiyaning barcha ishtirokchilari yurtingiz go'zalligi va xalqning mehmondo'stligidan bahramand bo'lish uchun O'zbekistonga borishni intiqliq bilan kutadi.

Adam Al Mulla, Kuvaytning UNESCO huzuridagi doimiy vakili, elchi:

— O'zbekiston, uning xalqi va hukumatini ushbu tarixiy va hukum qarorga kelganidan xursandmiz. Bosh konferensiyaning barcha ishtirokchilari yurtingiz go'zalligi va xalqning mehmondo'stligidan bahramand bo'lish uchun O'zbekistonga borishni intiqliq bilan kutadi.

43-sessiyasini 2025-yilda Samarcand shahrida o'tkazish to'g'risidagi taklifini qo'llab-quvvatladи. Ma'lumki, 40 yil davomida Bosh konferensiyaning birorha ham sessiyasi Parijda tashqarida o'tkazilmagan. Samarcand — dunyoning ajoyib shahri. Shubhaisiz, bu O'zbekistonning ta'lim, madaniyat, yoshlar siyosati, ya'n UNESCO vakolatiga kirgan sohalardagi yutuqlarini namoyish etish imkonini beradigan ulkan tadbir bo'ladи. Mazkur anjuman O'zbekiston va butun Markaziy Osiyo mintaqasi nufuzini jahon miqyosida targ'ib qilishga xizmat qiladi.

UNESCOga a'zo davlatlar juda to'g'ri qarorga kelganidan xursandmiz. Bosh konferensiyaning barcha ishtirokchilari yurtingiz go'zalligi va xalqning mehmondo'stligidan bahramand bo'lish uchun O'zbekistonga borishni intiqliq bilan kutadi.

Sodiq Sher-Niyoz, Qirg'izistonning UNESCO huzuridagi doimiy vakili, elchi:

— O'zbekistonning ushbu muvaffaqiyat bilan tabriklayman. UNESCO ko'p yillar davomida Parjida shahar qurishida tashqarida Bosh konferensiya sessiyasini o'tkazmagan edi.

O'ylaymanki, bu nafaqat O'zbekistoniga, balki yaqin afrotdagi barcha davlatlari — Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va butun Markaziy Osiyo mamlakatlariga katta turki beradi. Bu madaniy-gumanitar, ilmiy-teknikaviy sohalarni rivojlantirish uchun ilhomlatiruvchi salohiyat hamdir. Endi barcha yo'llar Samarqandga eltadi.

Simona-Mirela Mikulesku, Ruminiyaning UNESCO huzuridagi doimiy vakili, Bosh konferensiyaning 42-sessiyasi rasi, elchi:

— O'zbekistonning ushbu muvaffaqiyat bilan tabriklayman. UNESCO Bosh konferensiysiining 42-sessiyasiga raisligim davomida ushbu muhim qaror qabul qilinganidan juda xursandman. Sharqiy yevropalik, ruminiyalik sifatida men ushbu mintaqaning mehmondo'stligini butun dunyoga ko'satishimidan faxrlanaman.

Ayniqsa, O'zbekiston delegatsiyasining tajribasi, mamlakatimizning ushbu tarixiy va hukum qarorga kelganidan xursandmiz. Ular kecha-yu kunduz ishladi, diplomatlardek, men ushbu jarayonning qanday og'ir kechqanini bilaman. Men ularni chin yurakdan tabriklayman. Bu muvaffaqiyat global ahamiyatiga ega. O'zbekiston diplomatiyasi shunchaki ajoyib. Sizda O'zbekiston naqadar go'zal yurt ekanini butun dunyoga ko'satishimidan faxrlanaman.

— Fursatdan foydalaniib, Venesuela Bolivar Respublikasi nomidan O'zbekiston hukumati va xalqini ushbu favqulodda g'alaba bilan tabriklayman. Bu voqealni ko'p qutbli dunyo uchun haqiqat onlari bo'lib, barcha odamlar teng huquqni ekanligini isbotladi.

Samarqanda ko'risguncha! O'zbekistonning ushbu g'alaba bilan tabriklaymiz! Mening mamlakatim Venesuela siz bilan!

— Fursatdan foydalaniib, Venesuela Bolivar Respublikasi nomidan O'zbekiston hukumati va xalqini ushbu favqulodda g'alaba bilan tabriklayman. Bu voqealni ko'p qutbli dunyo uchun haqiqat onlari bo'lib, barcha odamlar teng huquqni ekanligini isbotladi.

— Fursatdan foydalaniib, Venesuela Bolivar Respublikasi nomidan O'zbekiston hukumati va xalqini ushbu favqulodda g'alaba bilan tabriklayman. Bu voqealni ko'p qutbli dunyo uchun haqiqat onlari bo'lib, barcha odamlar teng huquqni ekanligini isbotladi.

Somya Jakta, Ta'lim, fan va madaniyat masalalari bo'yicha Islom tashkiloti (AYSESO)ning UNESCO huzuridagi doimiy kuzatuvchilar missiyasining aloqa bo'yicha ofitseri:

— Iadigan manzil etib e'lon qilingani bilan samimiy tabriklayman. Shu kunlarda Parijda bo'lib o'tayotgan UNESCO Bosh konferensiysiining 42-sessiyasida mamlakatimiz delegatsiyasi tashkilotning navbatdagi sessiyasini Samarqandda o'tkazish to'g'risidagi O'zbekiston taklifini ilgari surish borasida katta ishlarni amalga oshirdi. Natijada 2025-yilda UNESCO Bosh konferensiysiining navbatdagi sessiyasi O'zbekistonda o'tkaziladi.

— AYSESOning UNESCO huzuridagi doimiy kuzatuvchilar missiyasi nomidan O'zbekiston Samarqand shahri 2025-yilda UNESCO Bosh konferensiysiining 43-sessiyasi o'tkazi-

BARCHA AMALDORLAR — XALQ XIZMATKORLARI

Karim NORMATOV,
tarix fanlari doktori,
professor

Boshlanishi 1-betda

Gap shu haqda borganida aytish joizki, bugun tilimiz "hayotdagi o'zgarishlar" degan jumlaiga or'gandi, nimaiki o'zgarishdan ko'zimiz quvona, yangi islohotlar sammarsi, deyapmiz. Bu, albatta, quvonari hol. Chindan ham mamlakatimizda odamlar hayoti, tushunchalar katta evriliishlarga yuz tutdi. Shaharlardan tortil, chekka qishlog'u ovullargacha o'zgarishlar shukuh kirib bordi. Odamlar bilan suhbatlashsangiz, ularning aksari "Bo'larkan-kul" deya faxrlanadigan, ko'ngli g'ururga to'ladigan bo'ldi. Yangi O'zbekiston maqomi nafaqat Markaziy Osiyoda, balki jahon mamlakattori orasida ham yuksalib borayotganini bugun har birimiz ko'rib, qalban his etib turibmiz. Xalqaro minbarlardan turib o'zbek tilida yangrayotgan nutqlar buning yaqqol misoli, desak mubolog'a bo'lmaydi.

Tan olish kerak, yurtimiz mustaqillikka erishgach, eng aziz ne'mat — ozodlik hisini tuyid. "Milliy o'zlik" tushunchasiga ega bo'lidik. Biroq yillar davomida jamiyatagi ayrim muammolik, odamlar duch kelayotgan qiyinchiliklar tufayli tushkunlik kayfiyatini kuchayib bordi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev bu muammolarga tezli bilan barham berish uchun har bir soha, har bir yo'nalishda yangi tashabbuslarni ilgari surdi, ozi bosh bo'lib, ularni amalga oshirish uchun keng ko'lamda ya's-harakatlarni boshladi. Yangi O'zbekiston islohotlarining bosh maqsadi xalqni farovon, rozi qilish orqali mamlakat tarqiqiyotiga erishish bo'ldi.

Bu bilan parallel ravishda jahonga chiqish yo'llari ochila boshladi. Markaziy Osiyodagi chorak asrlik murakkab vaziyatga sanoqlikunlarda yechim topildi. Ko'p yillik "muz" eridi, sovuqchiliklari barham topdi. Atrofdagilar bilan munosabatning yaxshilanishi nafaqat o'zbekistonliklari, balki Markaziy Osiyo davlatlarida yashayotgan qardoshlarimizda ham umid uchqunlarini zaydilaydi.

Qo'shni davlatlar bilan chegaralarimiz o'chilishini bir eslang: ota-on va tarzandir bir-birining diydoriga yetdi, jon-jigarlari galibagi sog'inch hovuri bosildi, qarindoshurug'lik rishtalarini qaytadan bog'landi. Quvonchdan ko'zlarda yosh halqalandi. Yaqinlari uyida masorinus ma'raka bo'sa, ovozi eshitiladigan joyda turib ham yeta olmagan qanchadan-qancha qardoshlar, jon-jigarlari hayotida bu katta hodisa

edi. Quvonarlisi, fuqaroligi yo'q minglab vatandoshlarimiz O'zbekiston fuqarosiga aylandi.

Bir necha yillar ilgari O'zbekiston o'zining mintaqadagi yetakchiligi o'rnini butunly yo'qotib, yakkalanib qolgandi. Nati-jada xalqimiz ayniqsa, yoshlar o'z kelajagini chet elda yashash, ishlash va o'qishda ko'ra boshladi. Ochiqroq aytilsa, jamiyat va davlatga bo'lgan ishonch bi'r oz yo'qoldi.

Yangi davr islohotlari xalqqa yon bosish va ishonchni qaytarishga erishdi. Davlat va xalq o'tasidagi bo'shligi yo'qotishga bel bog'landi. Zero, ishonchning tiklanishi mamlakatdagi barcharorlik va birdamlik asosidir.

NUQTAYI NAZAR

Hozir ham yaxshi eslaysiz, Shavkat Mirziyoyev raisligida 2017-yil 14-yanvar kuni Vazirlar Mahkamasining mamlakatimizni 2016-yildagi jitmoyi-qtisodiy rivojlanishni yakunlarini har tomonlama tahlil qilish hamda respublika hukumatining 2017-yil uchun iqtisodiy va jitmoyi dasturi eng muhini yo'nalishlari va ustuvor vazifalarini belgilashga bag'ishlangan kengaytirilgan majlisi bo'lib o'tdi. Shu majlida Prezidentimiz "Majlis ishtirokchilarini ogohlantirib aytmoqchiman: 'g'ala-ba raportlari' va qilingan ishga doir hisobotlarga berilmasdan, asosiy diqqat-e'tiborni mayjud kamchiliklar va ularning idzirlarini puxta tahlil qilishga qaratish zarur", deya ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

Shu kundan e'tiboran, "xalq bilan mulqot" tushunchasi paydo bo'ldi. Muhimi, fuqarolar bilan ochiq mulqotni yo'lg'a qo'yishning yangi samarali usul va mexanizmlarini tatlbiq qilish, jumladan, barcha darajadagi hokimlar, prokuratura va ichki ishlar organlari rahbarlarining aholi oldida hisobot berish tizimini joriy etish, albatta, zaratunga aylandi.

"Bosh maqsad — javobgarlarning quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

Shu kundan e'tiboran, "xalq bilan mulqot" tushunchasi paydo bo'ldi. Muhimi, fuqarolar bilan ochiq mulqotni yo'lg'a qo'yishning yangi samarali usul va mexanizmlarini tatlbiq qilish, jumladan, barcha darajadagi hokimlar, prokuratura va ichki ishlar organlari rahbarlarining aholi oldida hisobot berish tizimini joriy etish, albatta, zaratunga aylandi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

Shu kundan e'tiboran, "xalq bilan mulqot" tushunchasi paydo bo'ldi. Muhimi, fuqarolar bilan ochiq mulqotni yo'lg'a qo'yishning yangi samarali usul va mexanizmlarini tatlbiq qilish, jumladan, barcha darajadagi hokimlar, prokuratura va ichki ishlar organlari rahbarlarining aholi oldida hisobot berish tizimini joriy etish, albatta, zaratunga aylandi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi. Shuningdek, hukumat darajasida yechiladigan aniq takliflar va muammoli masalalarga e'tibor berishi shartligi aytildi. Tanqidiy tahlil, qat'ni tarbit-intizomi va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerakligi ta'kidladi.

"Bosh maqsad — muddatda quruniy murojaatlarini qisqa muddatda sinchklab ko'rib chiqishni va hal etishni ta'minlashdir. Bu borada raqamlar va siliq hisobotlarga orqasidan quvib, navbatdagi kampaniyabolzilki uyushtirish kerak emas. Buni xalq hech qachon kechirmaydi!", deda ta'kidladi

YANGILANAYOTGAN TUSHUNCHА VA QARASHLAR

ta'lim olishga intilayotgan xotin-qizlar timsolida namoyon bo'limoqda

Boshlanishi 1-betda

Prezidentimizning 2022-yil 7-martdagи "Ola va xotin-qizlarni tizimli qo'llab-quvvatlashga doir ishlarni yanada jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoniga ko'ra, davlat oly ta'lim muassasalarini magistratura bosqichida o'qiyotgan barcha xotin-qizlarning kontrakt to'lovini qaytarish shartisiz qoplash maqsadida davlat budjetidan har yili kamida 200 million so'm moliyalashtirishi belgilandi.

Bu o'qiman, ilm olaman, jamiyatning faol a'zosiga aylanaman, mamlakat rivojiga o'z hissami qoshaman, deya maqsad qilgan xotin-qizlar uchun ajoyib imkoniyat bo'ldi. Natijada yurtimizda ilm olishga ishtiyoqmand qizlar safi kengaydi. Ta'limni magistraturada davron ettrishni orzu qilgan, biroq ota-onasining moddiy imkoniyatini chamlab, "Bakalavrda o'qidim, magistraturada o'qimay qo'ya qolay", deya o'playdigan qizlar, "Qizimni o'qitdim, magistraturada o'qitish uchun moddiy imkonim yo'q, ukasi, singlisi ham o'qishi kerak. Undan ko'ra, turmush qursin", deya qaror qabul qiluvchi otanorlar muammosiga yechim bo'ldi.

BU IMKONIYATDAN SAMARALI FOYDALANILYAPTI

Magistraturada to'lov-shartnoma asosida o'qiyotgan xotin-qizlarning kontrakt summasini davlat budjetidan qoplab berish beish tartibiga ko'ra, talabgorlar 15-sentabrga qadar o'zi ta'lim oладиган muassasa rektori nomiga ariza bilan murojaat qilishi talab etiladi. Davlat OTM, shu jumladan, Prezident huzuridagi Davlat bosqaruvu akademiyasi, Huquqni muhofaza qilish akademiyasi, Vazirzal Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oly maktabi hamda Bank-moliya akademiyasining magistratura bosqichida o'qiyotgan barcha xotin-qizlarning kontrakt to'lovi qaytarish shartisiz qoplanadi.

Magistratura bosqichiga to'lov-kontrakt asosida qabul qilingan va ta'lim olayotgan talaba xotin-qizlar 2022/2023-o'quv yilidan boshlab, o'quv yili uchun to'lov-kontraktning to'liq

summasini qoplab berish yuzasidan (tabaqalashtirilgan to'lov-kontrakt to'lovi bundan mustasno) o'zi ta'lim oладиган muassasa rektori (filial direktori) nomiga 15-sentabrgacha ariza bilan murojaat etishi, arizalar 3 ish kunida ko'rib chiqilib, ro'yxat shakllantirilishi belgilangan, — deydi Oly ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi moliyalashtirish va regionalishirish bosqarmasi bosh mutaxassisini Nozim Ibragimov. — Talabgorlarga to'lov-kontrakt summasini qoplab berish to'g'risida joriy o'quv yilining 15-oktabriga qadar tegishli OTM rektori buyrug'i qabul qilinadi. Yurtimiz oly ta'lim muassasalarida bu muddat o'z yakuniga yetdi, magistratura bosqichida ta'lim olayotgan 1-bosqichdagi xotin-qizlar bu imkoniyatdan unumli foydalandi. Ayni paytda davlat OTMlarda magistraturada tahsil olayotgan 18 ming

27 tababadan 10 ming 539 nafari xotin-qizlar. 2023/2024 o'quv yilida 3 ming 999 xotin-qiz o'qishga qabul qilingan. Ularning 1 ming 839 nafari davlat granti va 2 ming 160 nafari to'lov-kontrakt asosida o'qidi. 2022/2023-o'quv yilidan boshlab, davlat oly ta'lim muassasalarining magistratura bosqichida to'lov-kontrakt asosida tahsil olayotgan xotin-qizlarning to'lov-kontrakti summasi davlat budgeti mablag'i hisobidan qoplanishi tizimi joriy qilingan.

Davlat oly ta'lim muassasalarini magistratura bosqichida o'qiyotgan xotin-qizlarning kontrakt to'lovi uchun davlat budjetidan 2022/2023-o'quv yilida 14 ming 110 magistrant xotin-qizga 152,9 milliard so'm, 2023/2024-o'quv yilining (avgust oyidagi qabul) bиринчи yarmi uchun esa 5 ming 991 magistrant xotin-qizga 37,5 milliard so'm to'lab berilgan.

"XALQARO TAJRIBANI O'ZBEKISTONGA OLIB KELMOQCHIMAN"

— Bakalavr bosqichida o'qiyotgan kezlarim kelajakda magistraturada o'qishni, ilm olishni, kasbimning yetuk mutaxassisini bo'lishni maqsad qilardim. Shu maqsadda 4-kursda o'qish davomida dugonalarim bilan ingliz tilidani qo'shimcha darslarga qatnay boshladik, — deydi Farg'onan politexnika universiteti magistranti Navro'za Isroilova. — Biz natijaga erishdik: IELTS, SEFR sertifikatini oldik. Magistratura imtihoni uchun ingliz tilidan yetarli darajaga ega bo'ldik.

Bakalavriatda shartnoma asosida o'qiganim bois, ota-onam ko'p qiyandil. Shuning uchun magistraturaga kirmsam ham davlat granti asosida o'qishim kerakligini bildiram. Biroq ichimda "Kontraktga kirib qolsamchi?" degan xavotir bor edi. Agar shunday bo'lib qolsa, ota-onamning "Meni magistraturada ham o'qitinglar", deya olmasdim. Chunki oilda men- dan tashqari yana uch farzand bor. Ularning ta'lim olishi shundeq ham moddiy ta'minotimizni qoplayotgan ota-onamning gardanida.

Prezidentimizning tegishli qarori men kabi yuzlab xotin-qizlarning o'qishini davom ettirish uchun katta imkoniyat bo'ldi. Shu imtioy bilan biz — uch dugonu o'qishni magistratura bosqichida davom ettiriyapmiz. Endi ilm oly shart qo'shadim amalga oshdi: texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori Jasurbek Oripov ilmiy

BILIM — HAYOT QULFINING OLMOS KALITI

Odatta mentalitet deymiz, o'zbekchilik deymiz, qizlarni joyi chiqqan yerga uzatish taraddudini ko'ramiz. Ularning orzu-istagi, maqsadlariga qulog tuvaternaymiz. Aslida, har bir qiz hayotda o'rnini topishni istaydi. Jamiyatda munosib joy olishga harakat qilgan qizning, tabiiyki, oilda ham o'rn bo'ldi.

— Qoraqalpog davlat universiteti yuridik fakultetining 4-kursida o'qiyotgan vaqtimda ustozlarim magistraturada o'qishim kerakligini aytdi, — deydi Ulzad Shimbierenova. — Chunki diplom balini yuqori, qolaversa, o'qish uchun harakaqtan timasdim. Darslardan so'ng ingliz tilini o'rganamdim. Biroq magistraturada o'qish istagim bo'laman. Bakalavriatni tugatgandan so'ng ishlash niyatida edim. O'qituvchilarimning maslahati bilan tahsilni davom ettirsimmikan, degan istak paydo bo'ldi. Ular "Ilm bilan shug'ullanishning kerak, sendan yaxshi ilm xodim chiqadi", deyishdi. Bu boradagi fikrim qat'iy emasdi. Magistraturada o'qiyotgan xotin-qizlarning kontrakt puli davlat budjetidan qoplab berilishi tasdiqlangach, qarorim qat'iyashdi. Chunki shartnoma asosida magistraturaga qabul qilinsam ham bepul o'qiman, degan fikr meni ruhlatirdi, kuch berdi.

Shu ishtiyoq bilan Bosh prokuratora huzuridagi Huquqni muhofaza qilish akademiyasiga hujjat topshirdim. Nasibam bor ekan, akademiyaning inson huquqlari bo'yicha xalqaro huquq yo'nalishida tahsil oldim. Bugun Qoraqalpog'istonda faoliyat yuritayman. Akademiyada o'qish menga gur'ur bering, desam mubulag'a ayo'yamang. Chunki u yerdagi ta'lim jarayoni mukammal: sohaning yetuk mutaxassisini bo'lgan professor-o'qituvchilaridan bilini oldik, ham nazarini, ham amaliy darslar — katta mabtob. Nazariya bilan birga, amaliy bilim berilishi sohan chuqurroq o'rganishimizda qol. Bundan tashqari, akademiyaning xalqaro oly ta'lim muassasalarini bilan hamkorligi doirasida chet ellik professorlarning darsida qatnashdi.

Bakalavriat bosqichida davlat xizmatchilarining maqomi to'g'risida diplom ishi yozdim. Bu juda qiziqarli mavzu edi. Akademiyaga borgach, xotin-qizlar huquqi mavzusiga qiziqidim. Mamlakatimizda ayollar huquqini himoya qilishni istayman. Chunki yurimizda qizlarning bakalavriatidan keyingi bosqichlarda o'qishiga ko'pincha ruxsat berilmaydi. Moliaviy tomoni sabab sifatida ko'rsatiladi. Bu chindan chigal masala. Har bir

oilaning o'z prinsipi, tarib-qoidasi va sharoti bor. Davlatimiz kontrakt pulini to'lab beradi, deyilganidan so'ng aylol-qizlarda o'qishga qiziqish ortdi.

Qizlar bilim olishi kerak, deb o'layman. Ertaga ular ona bo'ladи. Kelajak avlodni tarbiyalaymiz. Bilimli, hayot tarjibasiga ega ona bilimdon avlodni tarbiyalashga qodir bo'ladи.

Ustozlarimning maslahatiga kirib, to'g'ri qilganimning bugun anglayaman. Chunki tarjiba orttirdim, qonunchilikdagi muammolar, bo'shilqarni chucherroq o'rganish uchun astoydi o'qidim va amaliyotda bu menga ko'mak bo'yapti.

Shvetsianyan Lund universiteti professor-o'qituvchilaridan ma'uza tinglash imkoniga, Zoom platformasi orqali tashkil etilgan darslarda inson huquqlari bo'yicha xalqaro tarjiba haqida tushunchaga ega bo'ldik. Bugun ko'p o'layman: yaxshiyam davlatimiz tomonidan katta tashabbus ko'rsatilgan, chunki bu tashabbus tufayli men kabi ko'plab xotin-qizlarga ilm eshlakchi oshildi. Bilm olib, o'zimiz istagan sohada ishslash, tadjiqotlar o'zakish imkoniy yaratildi.

Ha, bugun qizlarimizni hayot tayyorlash faqat supur-sidir, pishir-kuydirdangina iborat

emasligini ota-onalar ham, qizlar ham anglab yetapti. Hayot qulfining olmos kaliti bilimda ekanini tushunyapti. Davlatimiz yaratib berayotgan imkoniyatlar ularning kelajagi yorqin bo'lishiga ishora ekanini ko'ra olyapti. Xalqimiz ongida tushunchalar, qarashlar qaygilayapti.

Atoqli ma'rifatparvar Abdulla Avloniy "Qizlar bilim olishga hammadan ko'proq intilishlari lozim, zero, bu bilimlar bilan ular kelajak avlodni tarbiyalaydilar", degenida haq edi. Chuqur bilim, ma'naviy barkamolik ustun joyda taraqqiyot bo'ladigan butun boshliq ollaning ilmi bo'lib ulg'ayishiga zamin yaratadigan. Ayollarning ilm olishi, hunar o'rganishi yo'liida safarbar etilayotgan ma'naviy turmush o'rtog'im ham tushunib, men ruhlanitirayotganidan baxtiyorma.

Bashorat YUNUSOVA, "Yangi O'zbekiston" muxbiri

"O'ZIMIZNI DAVLAT GRANTI ASOSIDA O'QIYAPMIZ, DEB BILAMIZ"

Man, noyabr oyi ham oxirlab boryapti. Xo'sh, OTM learning magistratura bosqichiga to'lov-shartnoma asosida qabul qilinib, ta'lim olayotgan xotin-qizlar mehrli siyosatdan joy darajada foydalanyapti? Bu boroda ularda muammol yo'qmi? Mazkur savol bilan magistrant xotin-qizlarga yuzlandik.

— Bakalavr ta'limini Nukus davlat universitetining amaliy matematika va informatika fakultetida olgandan. Bolaligindan matematikaga ishtiyoqim baland bo'lgani uchun 5-sinfdan fan olimpiadalarida qatnasha boshladim, — deydi O'zbekiston Milliy universiteti amaliy matematika fakulteti magistranti Uldaulet Atagullayeva. — Bu fanga ishtiyoqim balandligi ham bejiz emas. Otam shu yo'nalish mutaxassis. Aman matematika-informatika fakultetida tahsil oлган, qachon qaramang, yonga olib, misol-masala ishlashlar, hamisha ilm-fan asosi matematika ekaniga meni ishortiradi. Shuning uchun bu yo'nalishi tanlashimda otam va akamning ta'siri katta bo'lgan, deb o'layman.

Universiteti bittirib, turmushga chiqdim, farzandli bo'ldim. Har zamonda yurigimning tub-tubida "O'qishni davom ettira olmadim. Qaniydi, olaviy sharoitim to'g'ri kelsa, magistraturada, doktoranturada o'qib, olma bo'sham", degan istak ug'yonib qo'yardi. Buning ustiga biz — olti farzandni

dunyoga keltirib, tarbiyalagan, barchasini oly ma'lumot qilgan onam o'z vaqtida ilm bilan shug'ullana olmay, orzusi armonga aylangan. "Kichik qizim ilm yo'lidan ketadi, olim bo'ladi", deb ko'p gapirardi. Onam o'zining armoni menda ushalishini orzu qilardi. Mana, bugun ham o'zimning, ham onamning orzusi ushalayapti. Kontrakt asosida universitetga qabul qilingan bo'lsam-da, o'zimni davlat granti asosida ishlashga chiqdim, deb tasavvur qilaman. Chunki shartnoma puli uchun yonimizdan bir so'm ham sarflamaymiz. Barchasini davlatimiz to'lab beryapti. Buni nafaqat xotin-qizlarga,

balki yosh oialarga davlatimizning ko'magi deb bilaman.

O'qishdan tashqari paytda Toshkentdagи 249-maktabda matematika fanidan dars beraman. "Nazoratishlarini o'tkazishda veb-illova ishlab chiqish" mavzusini magistrlik dissertasiysi yo'zayapman. Mavzuni bu yil bakalavriat yonishlidi tabalabarda sinab ko'moqchimiz. Maqsadim har qanday testni tuza oladigan mukammal dastur yaratish. Dasturni 70 foizi tayyor. Mavzum qiziqarli va ommabop, ilmiy rahbarim fizika-matematika fanlari doktori, dotsent ikrom Hojiyev bu borada menga katta ko'mak bermoqda.

Turmush o'rtog'ini ham ilm odami. Toshkent davlat texnika universiteti dotsenti. Sa'y-harakatlardan quronadi, har tomonlma qo'llab-quvvatlaydi, rag'battalantiradi. Ilmga intilgan, o'z ustida ishlagan ayolning ollada ham o'rni bo'ladи. Oilsidan ko'ngli to'q ayol jamiyatda o'z o'mriga ega bo'lish uchun intiladi.

Kelajakdan katta umidlarim bor. Doktoranturada o'qib, Turkiyaning Istanbul universiteti bilan hamkorlikda ilmiy tadqiqot olib bormoqchiman, yangi mavzular ustida ishlashga chiqdim. Xalqqa naifim tegsa, yoshlarga bilim bera olsam, ta'limga mehnati singgan olma ayollar safida bo'sham, deyman. Davlatimizning etiborini, bigza bergan imkoniyatini ana shunday oqlamoqchiman.

Shartnoma summasi davlatimiz budjetidan qoplab berildi. Bu, men davlat budgeti asosida tahsil olyapman, hukumatimiz ota-onam, umuman, oilmiz a'zolariga tushadigan imkonim yengil qilayti, degani. Magistraturada semestr davomida qo'shamda foydalanishga chaqiraman. Sevara Yusupova ilmiy rahbarligida "Mustaqil qillarida Andijon viloyatidagi kam soli millatlarining ijtimoiy hayotdagi ishtiroki" mavzusida magistrlik ishi yo'zayapman. Ilmiy maqola va taqizlarining ilmiy nashrlerda chiq etilayapti. Doktoranturaga o'qishga kirib, ishshim davom ettirib, yuritmidagi olimma ayollar safidai joy olishni maqsad qilganman. Ayol ilm yo'lini tanlasa, o'ziga mos turmush o'rtog' uchrarkan, oilaq qo'llab-quvvatlarkan. Davlatimiz tomonidan bizga ko'rsatilayotgan g'amxo'rlikni turmush o'rtog' im ham tushunib, men ruhlanitirayotganidan baxtiyorma.

O'qish bilan birga, Andijon shahridagi 30-maktabda ishlayman. O'quvchilarimning bilim olishga qiziqishidan quronaman, ularni bilim olishga, sharoit va imkoniyatdardan unumli foydalanshiga chaqiraman. Sevara Yusupova ilmiy rahbarligida "Mustaqil qillarida Andijon viloyatidagi kam soli millatlarining ijtimoiy hayotdagi ishtiroki" mavzusida magistrlik ishi yo'zayapman. Ilmiy maqola va taqizlarining ilmiy nashrlerda chiq etilayapti. Doktoranturaga o'qishga kirib, ishshim davom ettirib, yuritmidagi olimma ayollar safidai joy olishni maqsad qilganman. Ayol ilm yo'lini tanlasa, o'ziga mos turmush o'rtog' uchrarkan, oilaq qo'llab-quvvatlarkan. Davlatimiz tomonidan bizga ko'rsatilayotgan g'amxo'rlikni turmush o'rtog' im ham tushunib, men ruhlanitirayotganidan baxtiyorma.

PREZIDENT TASHRIFIDAN SO'NG

“MA'NAVIYAT SEKTORI” hayotimizga o'zgacha mazmun olib kiradi

Nargiza RAHMATULLAYEVA,
Respublika Ma'naviyat va
ma'rifat markazi Surxondaryo
viloyati bo'simi rahbari

Prezidentimiz 16-17-noyabr
kunlari hududlarning iqtisodiy
holati, muhim ijtimoiy dasturlar
ijrosi bilan tanishish maqsadida
Surxondaryo viloyatida bo'ldi.
Tashrif davomida keng ko'lamli
islohotlar samaradorligi,
ichimlik suv ta'minoti, sog'liqi
saqlash, mahalla tizimi faoliyati, ma'naviy-ma'rify ishlar,
turizm va yoshlar masalalariga e'tibor qaratildi.

Aytish kerak, viloyatimizda so'nggi yillarda zamoniaviy sanoatni yo'nga qo'yish, oziq-ovqat, iqtisodiyot, qurilish materialari islab chiqarish va to'qimachiligi sohasini rivojlanish, qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirish hajmi yanada ko'paydi.

Ayniqsa, davlatimiz rahbarining tashabusi asosida janubiy voha salohiyati va imkoniyatini kelib chiqib, hududlarning "o'sish nuqtalarini" belgilab olindi va bu boradagi ishlarning manzilli yo'nga qo'yilishi natijasida qisqa vaqt ichida viloyatimiz qishloq xo'jaligiga ixtisoslashgan hududdan sanoati rivojlangan hududga aylanayotganini alohida e'tirof etish kerak.

Termiz shahrida Surxondaryo viloyatini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga masalalari yuzasidan o'tkazilgan yig'ilishda "Xalqimiz yaxshi hayot kechirsin, o'g'ri engil bo'sin, deb. Surxondaryoga shu yilning o'zida uchinchini marotaba juda katta niyatlar va aniq rejalari bilan keldim", dedi Shavkat Mirziyoyev.

Surxondaryoga bu galgi tashrif davomida ham hududni ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy-ma'rify, tadbirkorlik, qurilish, sanoat, geologiya, energetika, kabi ko'plab sohalar rivoji, mavjud muammolar va ularning yechimiga oid takliflar aytib, loyihamal amalga oshirishining belgilab berilishi biz, surxoniyoliklarni behad quvontirib yubordi.

Har bir rahbar har kungi ishni sarhishob qilishi, xalqqa munosib sharoit yaratib berishi, uning manfaati uchun ishlashi zarurligi ta'kidlandi. Yoshlarimizda Vatanga muhabbat, milliy g'urur, iftixor hissini shaklantirish, fidoyi insonlar etib tarbiyalash, ularning ong-u tafakkurini yuksaltirishga asosiy e'tibor qaratish talabi qo'yildi.

Hayot shiddat bilan o'zgarib borayotgan bugungi globallashuv sharoitida ma'naviy tarbiya va ilmiy tafakkursiz katta marrallarini ko'zlash imkonisz. Chunki yuzaga kelayotgan muammolar zamirida ma'rifatdan bebahralik, beparvolik va ma'naviy immunitetda bo'shilq borligi ayon. Ma'naviy

muntazam ishlashni, farzandlar tarbiyasiga oid barcha ma'lumottardan boxabar bo'lishni talab etidi. Tarbiya o'z-o'zidan bo'lib keta-veradigan ish emas. U hozirgi globallashuv davrida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

ta'minlash, tegishli mahalliy davlat hokimiyatini organining ko'maklashuvchi kollegial ishchi tuzilmasi hamda hududiy Ma'naviyat va ma'rifat kengashlarining ishchi organi hisoblanadi.

Davlatimiz rahbari yoshlar tarbiyasi, inson kapitalini rivojlanishiga, mahallada aholi o'tasida muntazam targ'ibotini yo'nga qo'yish, ma'naviy-ma'rify ishlarni tizimi amalga oshirish zarurligini ta'kidlab. Termizidek buyuk allomallarga beshik bo'lgan ko'nya zaminda "Ma'naviyat sektori"ni tashkil etishda Surxondaryo tajribasini yaratish zarurligi olib yuhibi, mahalla va nuroniyolarning saboqlari g'oyat muhim o'n tutadi.

Xo'sh, "Ma'naviyat sektori"ning asosiy vazifasi nimadan iborat? "Ma'naviyat sektori" viloyat shaharlari, tumanlari va hududlarining ijtimoiy-ma'naviy muhitini

Aniqroq qilib aytganda, ushbu sektor oila, ta'lim tashkilotlari va mahallalarda ma'naviy tarbiyaning uzvyligini ta'minlash, shu asosda ijtimoiy-ma'naviy muhit barqarorligini mustahkamlashga qaratilgan doimiy monitoring tizimini yuritadi. El-yurt taqdiringa loqaydlik, mahalliychilik, urug'aymoqchilik, korrupsiya, ollavli qadriyatlariga bepisandlik va yoshlar tarbiyasiga mas'uliyatsizlik kabli illatarga barham berishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlarni amalga oshiradi.

Ta'lim muassasalari, mahalla, tashkilot va idoralarning ma'naviy-ma'rify yo'nalishdagi faoliyatini muvoqiflashtirish ishlari bilan birga, milliy manfaatlarimizga, hayot tarzimizga zid bo'lgan zararli g'oyalari hamda eskicha udumlar, dabababozlik, ma'nizis rasm-rusumlar va urf-odatlarga qarshi kurashish tashabbusini ilgari suradi. Bu kabi sa'y-harakatlar ma'naviy tahlidlarining mohiyatini, aholining turli qatlamlariga ta'sirini o'rganish hamda tushuntirish ishlarni amalga oshirishga xizmat qiladi.

Mazkur sektorda yuqoridagi vazifalar qatorida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari, islohotlar mohiyati, qabul qilingan qonun hujjatlarini va davlat dasturlarining ahamiyatini keng jamoatchilikka yetkazish bo'yicha davlat va jamaot tashkilotlari uchun tegishli tavsiya hamda takliflar tayorlash tizimi yo'nga qo'yildi.

"Ma'naviyat sektori" maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta, o'rta maxsus va olly ta'lim tizimi, mahalla va boshqa tuzilmalar kesimida ma'naviy-ma'rify hamda tarbiyayishlari monitoringini olib boradi. Bu bo'yicha taklif va tavsiyalar islab chiqish sektoring funksional vazifalari hisoblanadi.

Ayni paytda Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi ushbu kollegial tuzilmani yo'ga qo'yish mexanizmini viloyat, shahar va tumanlar kesimida islab chiqdi. Unga

ta'minlash, tegishli mahalliy davlat hokimiyatini organining ko'maklashuvchi kollegial ishchi tuzilmasi hamda hududiy Ma'naviyat va ma'rifat kengashlarining ishchi organi hisoblanadi.

Ma'naviyat sektori vazifalar qatorida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari, islohotlar mohiyati, qabul qilingan qonun hujjatlarini va davlat dasturlarining ahamiyatini keng jamoatchilikka yetkazish bo'yicha davlat va jamaot tashkilotlari uchun tegishli tavsiya hamda takliflar tayorlash tizimi yo'ga qo'yildi.

Shu bo'si, 5-sektor inson fenomenini rivojlanishiga xizmat qilishi kerak. Eng muhim jamiyatda tinchlik-totuvlik, o'zaro humat, mehr-oqibat va hamijihatlik muhitini mustahkamlash, milliy urf-odat va qadriyatlarini asrab-avaylash, ollar jipsigini ta'minlash, sog'lor va barkamol avlodni tarbiyalash, aholining kundalik muammolarini hal etishda xalqimizga eng yaqin ijtimoiy tuzilma bo'lib xizmat qilishi kerak.

Xulosa o'rnida aytish kerakki, "Ma'naviyat sektori"ni tashkil etish zamrida, avvalambar, o'zini, millatini, Vatanini qadrlaydigan va buni shunchaki nomiga, qo'g'ozda emas, balki ongu tafakkurida, xatti-harakatlarida aks ettira oladigan insonni tarbiyalash maqsadi yetibdi.

Shu bo'si, 5-sektor inson fenomenini rivojlanishiga xizmat qilishi kerak. Eng muhim jamiyatda tinchlik-totuvlik, o'zaro humat, mehr-oqibat va hamijihatlik muhitini mustahkamlash, milliy urf-odat va qadriyatlarini asrab-avaylash, ollar jipsigini ta'minlash, sog'lor va barkamol avlodni tarbiyalash, aholining kundalik muammolarini hal etishda xalqimizga eng yaqin ijtimoiy tuzilma bo'lib xizmat qilishi kerak.

Ma'naviyat sektori vazifalar qatorida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari, islohotlar mohiyati, qabul qilingan qonun hujjatlarini va davlat dasturlarining ahamiyatini keng jamoatchilikka yetkazish bo'yicha davlat va jamaot tashkilotlari uchun tegishli tavsiya hamda takliflar tayorlash tizimi yo'ga qo'yildi.

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya yozma asarlar Qurumi (Tür-

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya yozma asarlar Qurumi (Tür-

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya yozma asarlar Qurumi (Tür-

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya yozma asarlar Qurumi (Tür-

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya yozma asarlar Qurumi (Tür-

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlarini bilan tanishdik.

Turkiya kutubxonalarini va ilmiy-tadqiqot markazlar